

Sygn. akt I C 563/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 grudnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Wieluniu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Kościarz

Protokolant: p. o. staż. urz. D. A.

po rozpoznaniu w dniu 21 grudnia 2015 roku w Wieluniu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Wierzytelności Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.

przeciwko P. Ż.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego P. Ż. na rzecz powoda (...) Wierzytelności Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. kwotę 11.267,91 zł (jedenaście tysięcy dwieście sześćdziesiąt siedem złotych 91/100) z następującymi odsetkami:

- umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP w skali roku liczonymi od kwoty 5.440,21 zł (pięć tysięcy czterysta czterdzieści złotych 21/100) od dnia 21 października 2015 roku do dnia zapłaty,

- ustawowymi liczonymi od kwoty 5.827,70 zł (pięć tysięcy osiemset dwadzieścia siedem złotych 70/100) od dnia 21 października 2015 roku do dnia zapłaty,

2. zasądza od pozwanego P. Ż. na rzecz powoda (...) Wierzytelności Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. kwotę 2.981,00 zł (dwa tysiące dziewięćset osiemdziesiąt jeden złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu

Sygn. akt I C 563/15

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 21 października 2015 roku (data stempla pocztowego) powód (...) Wierzytelności Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W., działający przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego P. Ż. kwoty 11.267,91 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od kwoty 5.440,21 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 5.827,70 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu w kwocie 2.981,00 zł, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.400,00 zł, tytułem niespłaconej należności wynikającej z umowy kredytu ratalnego na zakup pojazdu z dnia 17 marca 2009 roku zawartej pomiędzy pozwanym, a poprzednikiem prawnym powoda tj. (...) Bank S.A. (pozew k. 2-3).

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 26 października 2015 roku, wydanym w sprawie o sygn. akt I Nc 1958/15 przez referendarza sądowego w Sądzie Rejonowym w Wieluniu I Wydział Cywilny, nakazano pozwanemu P. Ż., aby zapłacił powodowi (...) Wierzytelności Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi

Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w W. kwotę 11.267,91 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP liczonymi od kwoty 5.440,21 zł od dnia 21 października 2015 roku i odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 5.827,70 od dnia 21 października 2015 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.558,00 zł tytułem kosztów procesu, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia nakazu, albo wniósł w tym terminie sprzeciw (nakaz zapłaty k. 51).

W dniu 14 listopada 2015 roku (data stempla pocztowego) P. Ż. skutecznie wniósł sprzeciw od przedmiotowego nakazu zapłaty. Pozwany potwierdził, iż zawarł przedmiotową umowę kredytową, jednak z uwagi na zmianę sytuacji majątkowej nie był w stanie wywiązać się w całości ze swojego zobowiązania. Pozwany wskazał, iż informował wierzyciela o swojej trudnej sytuacji finansowej i podejmował próby ugodowego załatwienia sprawy, jednak jego prośby zmniejszenia miesięcznych rat i porozumienia się w kwestii dalszej spłaty były załatwiane negatywnie. Pozwany podniósł, iż brak dobrej woli i chęci polubownego, ugodowego załatwienia sprawy stanowi pogwałcenie zasad współżycia społecznego (sprzeciw k. 66-70).

W piśmie zatytułowanym „Odpowiedź na sprzeciw od nakazu zapłaty” z dnia 15 grudnia 2015 roku pełnomocnik powoda ponownie wniósł o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwot wskazanych w pozwie wraz z odsetkami i kosztami procesu, podnosząc, iż trudna sytuacja materialna pozwanego nie ma wpływu na zasadność dochodzonego roszczenia.

W uzasadnieniu pisma pełnomocnik powoda wskazał również, iż sama trudna sytuacja majątkowa, w jakiej znalazł się pozwany, nie uzasadnia odstąpienia od obciążenia go kosztami procesu poniesionymi przez pełnomocnika, albowiem dobrodziejstwo płynące z art. 102 k.p.c. wymaga wykazania przez pozwanego, że jego zła sytuacja finansowa jest skutkiem okoliczności lub wydarzeń, których nie mógł przewidzieć ani uniknąć (pismo k. 79-80).

Sąd Rejonowy ustalił, co następuje:

Pozwany P. Ż., w dniu 17 marca 2009 roku, zawarł z (...) Bank S.A. umowę kredytu nr (...). W ramach umowy bank udzielił P. Ż. kredytu na zakup pojazdu w wysokości 26.516,80 zł. Pozwany przystąpił do spłaty zaciągniętego kredytu, jednak z uwagi na utratę pracy zaprzestał regulowania przedmiotowej należności (przyznane).

(...) Bank S.A. z siedzibą w W. to poprzednio (...) Bank S.A.

(dowód: odpis KRS k. 27-33v)

W dniu 19 grudnia 2014 roku, (...) Bank S.A. z siedzibą w W. zawarł z (...) Wierzytelności Niestandaryzowanym Sekurytyzacyjnym Funduszem Inwestycyjnym Zamkniętym z siedzibą w W. umowę sprzedaży wierzytelności, cedując na jego rzecz całość praw i obowiązków wynikających z umowy zawartej przez stronę pozwaną z wierzycielem pierwotnym.

(dowód: umowa (...) wraz z wyciągiem k. 44)

Pismem z dnia 19 grudnia 2014 roku, (...) Bank S.A. z siedzibą w W., zawiadomił P. Ż. o sprzedaży przysługującej mu wierzytelności na rzecz (...) Wierzytelności Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w W..

(dowód: pismo k. 45)

Pismem z dnia 23 stycznia 2015 roku powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 10.799,31 zł z tytułu nabytej wierzytelności w terminie do dnia 30 stycznia 2015 roku. (dowód: wezwanie do zapłaty k. 46)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy dokumentów. Wszelkie dokumenty zostały sporządzone przez podmioty do tego uprawnione, w ramach przyznanych im kompetencji, a wiarygodności i autentyczności tychże dokumentów strony skutecznie nie podważyły. W związku z tym Sąd uznał za wystarczające

do rozstrzygnięcia oparcie się na zebranych w sprawie materiale dowodowym w postaci dokumentów, gdyż w toku postępowania nie pojawiły się nowe, sporne okoliczności wymagające dodatkowego wyjaśnienia. Natomiast P. Ż. w złożonym sprzeciwie, co do zasady, potwierdził wskazane okoliczności. Bezsprzeczne w niniejszej sprawie jest, że pozwanego i poprzednika prawnego powoda łączył stosunek obligacyjny wynikający z tytułu umowy kredytu. Bezsprzeczne jest również fakt przejścia uprawnień wynikających z tego stosunku zobowiązaniowego na powoda. Okolicznościom tym bowiem, pozwany nie zaprzeczył i nie przedstawił na ich potwierdzenie żadnych dowodów. Pozwany w sprzeciwie od nakazu zapłaty wskazał jedynie na sprzeczność powództwa z zasadami współżycia społecznego, poprzez nieuwzględnienie przez powoda jego trudnej sytuacji materialnej.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie należy zauważyć, iż bezsprzeczne w niniejszej sprawie było zawarcie pomiędzy P. Ż., a (...) Bankiem S.A., umowy kredytu nr (...) w dniu 17 marca 2009 roku. Bezsprzeczne jest również fakt, iż (...) Bank S.A. z siedzibą w W. to poprzednio (...) Bank S.A. Wątpliwości Sądu nie budziło także przejście uprawnień wynikających z wyżej wskazanej umowy na powoda.

Zgodnie bowiem z treścią art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki (§ 2). W myśl przywołanego przepisu przelew jest umową, mocą której wierzyciel przenosi wierzytelność na osobę trzecią. W związku z czym zamierzonym skutkiem zawarcia umowy przelewu będzie utrata wierzytelności przez cedenta i uzyskanie jej przez cesjonariusza. Przedmiotem przelewu jest wierzytelność, czyli prawo podmiotowe przysługujące wierzycielowi do żądania od dłużnika, aby spełnił świadczenie. Także w tym, więc zakresie cesjonariusz wstępuje w miejsce czy też w pozycję prawną cedenta. **Wskutek przelewu wierzytelność cedenta przechodzi na cesjonariusza w takim stanie, w jakim ona dotychczas istniała. Zasadniczo cesja nie wpływa na jej kształt, zmienia się jedynie uprawniony do żądania świadczenia.** Tym samym powód (...) Wierzytelności Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wstąpił we wszystkie prawa i obowiązki swojego poprzednika (...) Bank S.A. z siedzibą w W., w tym także objął wierzytelność wynikającą z umowy kredytu nr (...) z dnia 17 marca 2009 roku.

W przedmiotowej sprawie pozwany P. Ż. przyznał, iż zaciągnął przedmiotowy kredyt, którego nie spłacił w całości, z uwagi na utratę pracy. Pozwany nie kwestionował także wysokości i sposobu naliczenia kwoty objętej pozwem. Pozostałą niespłaconą kwotę przelano na rzecz powoda w wyniku zawarcia pomiędzy nim, a wierzycielem pierwotnym umowy sprzedaży wierzytelności. Tym samym powód uzyskał prawo do dochodzenia przysługującej mu wierzytelności na drodze postępowania sądowego.

Mając powyższe na uwadze, wobec podniesionego przez pozwanego zarzutu, iż dochodzenie należności objętej sprawą pozostaje w sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, gdyż wierzyciel pierwotny nie podjął próby ugodowego załatwienia sprawy i nie przystał na składane przez pozwanego propozycje zmniejszenia rat kredytu, tak aby pozwany mógł je spłacać bez uszczerbku dla utrzymania swojej rodziny, Sąd w dalszej kolejności odniósł się do tego zarzutu. Zgodnie z treścią art. 5 k.c. nie można czynić ze swego prawa użytku, który byłby sprzeczny ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa lub z zasadami współżycia społecznego. Takie działanie lub zaniechanie uprawnionego nie jest uważane za wykonywanie prawa i nie korzysta z ochrony. Klauzula służąca ocenie zachowań strony i sposobu korzystania przez nią ze swego prawa podmiotowego unormowana w przywołanym przepisie „przełamuje zasadę, że wszystkie prawa podmiotowe korzystają z ochrony prawnej” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2009 r., IV CSK 290/09, Lex nr 560607). W związku z tym art. 5 k.c. może być stosowany tylko jako szczególny wyjątek.

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, zachowania powoda, który dochodzi roszczeń wynikających z zawartej przez pozwanego i wykonanej przez bank umowy kredytu nie można uznać, ani za sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa, ani za jego nadużycie. Zachowanie to jest bowiem, wynikiem realizacji praw podmiotowych

przysługujących powodowi. Zasądzeniu roszczenia nie sprzeciwiają się również zasady słuszności. Istotą prawa cywilnego jest strzeżenie praw podmiotowych, a zatem wszelkie rozstrzygnięcia prowadzące do redukcji bądź unicestwienia tych praw mają charakter wyjątkowy. Odmowa udzielenia ochrony prawnej na podstawie art. 5 k.c., z uwagi na jego wyjątkowy - w powyższym ujęciu, charakter musi być uzasadniona istnieniem okoliczności rażących i nieakceptowanych w świetle powszechnie uznawanych w społeczeństwie wartości (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2011 roku, II CSK 640/10, Lex nr 964496). Zasady współzycia społecznego, w rozumieniu art. 5 k.c., są pojęciem pozostającym w nierozłącznym związku z całokształtem okoliczności danej sprawy. Istotną podstawę stwierdzenia o wystąpieniu nadużycia prawa stanowić powinna analiza zachowania uprawnionego. Jego negatywna ocena może wynikać m.in. z faktu, że zajęcie zostało przez niego sprowokowane, albo też z faktu wykorzystania położenia drugiej strony (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2011 roku, II CSK 494/10, Lex nr 1027172).

Analizując, w stanie faktycznym sprawy, sytuację obu stron procesu, zdaniem Sądu, poglądem, że zachowanie pozwanego powinno być poddane szczególnej ochronie, ze względu na sytuację rodzinną i majątkową nie zasługuje na akceptację. Nie może bowiem, powoływać się na naruszenie zasad współzycia społecznego osoba, która sama zasady te (lub przepisy prawa) narusza. Takiej osobie nie przysługuje bowiem ochrona z art. 5 k.c. Z istoty nadużycia prawa podmiotowego wynika, że dokonuje go strona, która wykonując swoje prawo, czyni to niezgodnie z zasadami współzycia społecznego lub społeczno-gospodarczym przeznaczeniem tego prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2011 r., I PK 135/10, Lex nr 794776). Zdaniem Sądu, zasady współzycia społecznego nie mogą stanowić ochrony przed odmową regulowania zaciągniętych zobowiązań. Każda osoba decydująca się na zaciągnięcie kredytu winna liczyć z obowiązkiem jego spłaty. Nie można bowiem na drugą stronę, która wywiązała się rzetelnie ze swojego zobowiązania, przerzucać niebezpieczeństwa, że w razie zmiany stosunków czy to majątkowych czy też osobistych, jej zobowiązanie nie zostanie spełnione. W ocenie Sądu, dopiero kiedy zobowiązany wykaże, iż ta zmiana stosunków miała charakter nadzwyczajny i zupełnie od niego niezależny oraz, że podjął on wszelkie działania, aby zapobiec takowej sytuacji lub zmniejszyć jej skutki, dopuszczalnym jest ingerencja w stosunek zobowiązaniowy.

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, pozwany nie wykazał, iż doszło do takiej nadzwyczajnej sytuacji. Sama utrata pracy, choć niewątpliwie komplikująca sytuację majątkową pozwanego, nie jest zdarzeniem nadzwyczajnym. Pozwany P. Ż., zaciągając kredyt w dość znacznej kwocie winien się liczyć z taką ewentualnością jak utrata pracy, która w obecnych czasach jest dość powszechna i podjąć kroki zapobiegające niekorzystnym skutkom takiej sytuacji, jak chociażby ubezpieczyć kredyt na wypadek utraty pracy. Nadto, w ocenie Sądu, sama utrata pracy nie może niejako automatycznie stanowić podstawy to zmiany stosunków zobowiązaniowych. Pozwany nie wykazał, aby utracie pracy towarzyszyły inne okoliczności uniemożliwiające mu znalezienie nowej pracy czy podjęcie innego zajęcia zarobkowego, jak np. choroba czy inwalidztwo. Tym samym, zdaniem Sądu, nie można mówić, iż powód realizujący przysługujące mu prawo podmiotowe, wykorzystał trudną sytuację pozwanego i jego zachowanie jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego.

Mając na uwadze powyższe, według Sądu, trudna sytuacja majątkowa na jaką powołuje się pozwany, nie przedstawiając jednak na tę okoliczność żadnych dowodów, nie może stanowić podstawy do uznania, iż żądanie zwrotu zaciągniętego kredytu jest sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Pozwany, zawierając umowę działał w pełni świadomie i winien był liczyć się z obowiązkiem jego spłaty oraz konsekwencjami jego ewentualnego nieuregulowania we właściwym terminie tj. koniecznością zapłaty odsetek za opóźnienie, a także możliwością wdrożenia przez wierzyciela postępowania egzekucyjnego, co także nierozzerwalnie wiąże się z dodatkowymi, wysokimi kosztami egzekucyjnymi, czy też z możliwością sprzedaży wierzytelności na rzecz innego podmiotu. W tym stanie rzeczy, zdaniem Sądu, zarzut działania przez powoda z naruszeniem zasad współzycia społecznego, ostać się nie może i nie może niweczyć przysługującego powodowi prawa.

Mając na uwadze powyższe, Sąd uznał, iż powoda i pozwanego łączył stosunek obligacyjny, dwustronnie zobowiązujący, a zobowiązanie pozwanego nie zostało do chwili obecnej w całości spłacone.

Z kolei, w myśl art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 359 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było

następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe (§ 2). Maksymalna wysokość odsetek wynikających z czynności prawnej nie może w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego (odsetki maksymalne) (§ 2¹ przywołanego przepisu).

Mając na uwadze powyższe, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 11.267,91 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP liczonymi od kwoty 5.440,21 zł i odsetkami ustawowymi liczonymi od kwoty 5.827,70 zł – wszystkie od dnia 21 października 2015 roku do dnia zapłaty, o czym orzeczono jak w pkt 1 wyroku.

O kosztach procesu, jak w pkt 2 wyroku, Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., w myśl którego pozwany, jako strona przegrywająca sprawę na żądanie powoda, obowiązany jest do zwrotu kosztów procesu, na które składają się:

- opłata skarbową od pełnomocnictwa procesowego w kwocie 17,00 zł ustalona przy uwzględnieniu części IV tabeli stanowiącej załącznik do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 783 ze zm.),

- opłata sądowa od pozwu w kwocie 564,00 zł (art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, t. j. Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.),

- koszty zastępstwa prawnego w kwocie 2.400,00 zł (§ 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.), gdyż taka kwota odpowiada charakterowi sprawy, nakładowi pracy pełnomocnika i jest zgodna z obowiązującymi stawkami.